

DE PECH, DE ZWAARHEID EN HET ZWEVEN

Faxen aan Ger 7

Nicolien Mizée

De pech, de zwaarheid
en het zweven

Faxen aan Ger 7

Uitgeverij Van Oorschot
Amsterdam

Haarlem, zaterdag 17 februari 2001

Allesverpletterende,

Ik schrijf je dit met de pen, want zodra ik mijn handen op het toetsenbord zet, schieten er bliksemstralen door beide armen. In paniek ben ik naar mijn zuster gerend, de armen stijf langs het lichaam.

An liet me binnen, drukte haar duimen krachtig onder mijn ellebogen, en toen ik een gil slaakte, zei ze kalmpjes: 'Ja, dat heb ik ook gehad toen ik nog cello speelde. En de angst maakt het erger. Maak maar direct een afspraak bij de dokter.'

Wat doet een mens die niet kan schrijven? Ik ben maar aan het lezen geslagen. Mijn lesbische danspartner had me laatst een blaadje gegeven dat *Amarant* heet. Er stond een lang stuk in over de homoseksuele/lesbische identiteit.

Daar zou ik nou nooit iets over kunnen schrijven, peinsde ik. Ik liet mijn ogen vluchtig over de alinea's glijden en net voor ik om wilde slaan... weet je wie als slotakkoord wordt geciteerd? Ik! En lang geen slecht citaat, hoor!

Omhelsd,

20 februari 2001

Grote meester,

Milou belde om te zeggen dat mijn boek is geselecteerd voor de longlist van iets wat de Libris Literatuurprijs heet. Om Tita Tovenaar te citeren: 't Is wel gewoon maar je staat er toch van te kijken.'

Ik was vooral ontzaglijk verbaasd, maar toen ik even later de dokter belde, begon ik ineens te huilen en zei: 'Nou krijg ik misschien een prijs en nu kan ik niet meer schrijven!'

De dokter was alleraardigst en heeft direct een afspraak voor me geregeld bij een fysiotherapeut waar ik morgen terecht kan.

Tot die tijd schrijf ik maar weer gewoon met pen. Zou het een Teken zijn? Dat ik moet terugkeren naar papier en inkt, in plaats van tekstverwerker en fax?

21 februari

Allesverpletterende,

Pas vannacht viel me in dat die Libris-prijs de opvolger van de AKO-prijs is! Ik zat ineens rechtop in mijn bed. Nu begreep ik waarom Fiep geroepen had: 'Ha! We gaan een ton winnen!'

Bij An lag de NRC met een stukje over de longlist, maar daar stond mijn boek niet bij, alleen boeken van beroemde schrijvers.

Direct zat ik in zak en as: zie je wel, mijn naam noemen ze weer niet. Wat heb ik eraan genomineerd te worden als niemand het weet?

Maar vanochtend kocht ik *de Volkskrant* en daar sta ik gelukkig wél in. Winnie Sorgdrager is de juryvoorzitter. Dat is dan wel weer jammer, die houdt vast niet van vrouwen die werkloos thuis met pen en inkt aan een onbereikbare man zitten te schrijven. Daarvoor moeten we eerst nog wat verder evolueren. Of juist weer terug gaan in de tijd, natuurlijk, naar Abélard en Héloïse.

Héloïse werd later abdis van een klooster. Wie weet hoe ik nog eindig.

Ik kus uw handen duizendmaal en blijf je liefhebbende,

Haarlem, woensdag 21 februari 2001

Lieve Ger,

Ik moest veel te vroeg op, fietste gehaast naar de proefles yoga, kreeg halverwege een lekke band, zette mijn fiets op slot en rende verder. Net op tijd stond ik voor de deur, die dicht was, en las: 'Yoga-les wegens ziekte afgelast.'

Het was geen gunstig begin.

Nadat ik mijn fiets had weggebracht, ging ik bij Jan P, een man die ik ken van het poseren, een foto ophalen. Ik ben ooit – liggend, onherkenbaar – gefotografeerd voor een foldertje van Kreater. Jan had me een afdruk beloofd, maar vergat die steeds mee te nemen.

'Ik kom hem wel ophalen,' zei ik een paar dagen geleden, en zo zat ik vanochtend in Jans atelier aan de koffie.

Jan is 52, een knappe, zeer beschaafd sprekende man, niet echt het type van de voortploeterende kunstenaar. Toch is hij dat, en leeft hij al zijn hele leven van de hand in de tand, waar-

bij hij nooit boven bijstandsniveau uitkomt. En wat nou zo gek is: zo leef ik zelf ook wel, maar bij anderen deprimeert het me ontzettend. En die schilderijen die er hingen waren zo lelijk.

Jan P praatte veel over 'het circuit' en dat je 'de juiste mensen moet kennen omdat je er anders niet komt'. Toen hij van mijn boek hoorde begon hij over 'lobbyen' en 'verkoopcijfers' en schrijvers die wel een half miljoen exemplaren verkopen. Ik was helemaal de kluts kwijt toen ik wegfietste.

Om half twee moest ik naar de fysiotherapie.

Volgens Marja, de fysiotherapeute, is het allemaal niet zo ernstig. Ze deed een tikje laatdunkend over RSI ('Vroeger noemden we dat tennisarm'), maar dat beviel me niet en ik hield vol dat ik een nichtje had dat de sleutel van haar eigen voordeur niet meer om kon draaien in het slot en dat ik heel bang was dat het bij mij ook helemaal fout zat.

'Ja, maar het is ook heel goed dat je er zo snel bij bent,' bond ze haastig in.

Volgens haar komt het vanuit mijn nek, en dat geloof ik ook wel, want toen ze even later mijn onderarm masseerde, schoten er van die flitsende stroomstoten door mijn nek. Ze wees me exact de loop van de spier, van je nek via je elleboog naar je vierde vinger en pink, en dat is inderdaad precies waar de pijn loopt.

'Kom voorlopig maar even twee keer per week. De volgende keer zal ik je oefeningen geven. Zwemmen en yoga zijn heel goed.'

'En heb je nog tips over mijn werkhouding?' vroeg ik. 'Stoel en toetsenbord en dat soort dingen?'

Uh, nou nee, dat deed de Arbodienst meestal.

'Ja, maar ik ben arbeidsongeschikt,' zei ik, 'dus ik denk niet dat de Arbodienst mijn werkblad zal komen instellen. Hebben jullie niet gewoon een goede folder?'

Nee, die hadden ze niet. Ik moest maar eens wat van Internet halen.

‘Ik heb geen Internet,’ zei ik.

Nou, dan zou zij zorgen dat ze vrijdag wat informatie voor me had.

Vervolgens ben ik naar de kantoormeubelenzaak honderd meter verderop gelopen, waar een man een lang, monotoon verhaal oplepelde over verstelbare armsteunen en onze aanbieding van slechts achthonderd gulden, zodat ik hem uiteindelijk krachtig in de rede viel en zei: ‘Meneer, kunt u me nou niet gewoon zeggen hoe hoog bijvoorbeeld een tafelblad moet zijn?’

Waarna hij opnieuw aan kwam zetten met een aanbiedinkje, een stoel van zevenhonderd gulden. Toen ben ik maar opgestapt.

Het is gek, je hoort zoveel over RSI en werkhouding, en toch krijg je nergens een echt duidelijk verhaal.

Volgens Marja mag ik best elke dag drie keer een half uur typen, maar ik weet niet, het voelt toch wel erg raar, dus ik maak het maar niet te lang.

‘Hou nou toch gewoon even rust!’ riep An. ‘Ga een paar dagen wat anders doen!’

Dat doe ik ook wel. Ik fiets naar zee, lees kranten bij Parnassia, en heb ook thuis van allerlei nuttigs geregeld. Verder heb ik eindelijk het Orakel gebeld, die aan het revalideren is van die vreselijke buikoperatie. Ze had een heel verhaal over ‘steriele pus’ en dat het toch wel een heel klein beetje de goede kant uitgaat.

‘Kan ik iets voor je doen?’ vroeg ik.

‘Ik zou het leuk vinden als je een keer kwam koffiedrinken,’ zei ze.

‘Ik kom volgende week,’ zei ik. ‘En zal ik iets leuks vertellen? Mijn boek is genomineerd voor de Libris-prijs.’

Ze riep wel zes keer hoe geweldig dat was.

Ik grinnikte. ‘Ja, dat vind ik ook wel. Mijn blijdschap komt altijd pas een dag later. Daar zijn we jaren geleden eens een gesprek over begonnen, maar daar was ik volgens jou toen nog niet aan toe.’

‘Nee-ee,’ klonk het glimlachend aan de andere kant.

Verder sprak ik Sybren. ‘Hoe is het met je jongste zoon?’ vroeg ik. De nieuwe baby heet ook Sybren.

‘Hij is de enige die hier geld verdient,’ grinnikte Sybren.

De baby heeft meegespeeld in een film van Ate de Jong, *Fogbound*.

‘Eerst werd-ie gedoopt, en toen geboren,’ vertelde Sybren, ‘in een stal, met jam op z’n hoofd bij wijze van bloed. Hij hield zich keurig, elke keer als ze *Action* riepen, hield hij op met huilen. We hebben vierhonderd gulden verdiend.’

Dat waren de lopende berichten. Ik ben nog een beetje labiel van alle grote schokken van de laatste tijd. Vanavond ga ik met Gonda, die een dinerbon heeft gekregen, chic uit eten.

Ik dacht dat er wel allerlei mensen zouden bellen om me te feliciteren, maar dat is nog helemaal niet gebeurd. Die stomme vrienden van mij lezen zeker geen kranten.

Ben je ook blij? Jij bent tenslotte, wat was het ook alweer? De weg, de waarheid en het leven? Nee, dat bedoel ik niet. Ik bedoel: de bron, de oorsprong en het boek, zal ik maar zeggen.

We spreken elkaar spoedig. Allerhartelijkst,

Haarlem, donderdag 22 februari 2001

Lieve Ger,

Ik begrijp niets van mezelf.

Gistermiddag belde tante Bep om me te feliciteren met de nominatie. Het bleek dat het *Haarlems Dagblad* op de kunstpagina een stukje had met als kop: 'Haarlemmers Mizée en Ferron op longlist van Libris-prijs.'

Plotseling werd ik door enorme blijdschap overvallen. Ik zette het singletje van *Fame* op en danste de kamer door.

Daarna ging ik met Gon uit eten. Ze had een dinerbon van honderd gulden, maar die konden we alleen besteden in een duur restaurant en omdat Gon een onmatige persoonlijkheid is, bedroeg de rekening uiteindelijk 250 gulden.

Ik kan je verzekeren dat ik niet voor 125 gulden consumeer.

'Betaal jij vijftig, betaal ik de rest,' zei Gon, die dat ook wel inzag. Toen deden onze beide pinpassen het niet en eindigde het er alsnog mee dat ik cash het hele bedrag op tafel moest leggen.

'Dat krijg je terug hoor,' zei Gon luchtig. 'Hoeveel was het ook alweer?'

Het was toch wel erg leuk geweest, maar ondanks het feit dat we rosé gedronken hadden, wat ik beter verdraag dan rode wijn, lag ik later met bonkend hart in bed.

Ineens weer helemaal terneergeslagen, stond ik vanochtend op en liep naar de fietsenwinkel om mijn fiets op te halen.

'U zei toch dat er net een nieuwe binnenband in zat?' vroeg de jongen die mijn fiets voor me uit het rek haalde.

'Ja, vorige week vervangen door die vent in de Gierstraat,' zei ik.

‘Dat was beslist geen nieuwe band. Er zat al zó’n plakker op.’

‘Allemachtig,’ zei ik, onder de indruk. ‘Ik vond het al zo’n gluiperig type. Dus je zegt dat ze de band gewoon geplakt hebben en me toen een nieuwe voorband berekend hebben?’

‘Ik zeg alleen dat het echt geen nieuwe band was.’

‘Ik loop er meteen heen,’ zei ik. ‘Dan gaan ze het natuurlijk in alle toonaarden ontkennen, maar ja.’

Mijn narrige stemming bleek uitermate geschikt om zonder merkbare hartkloppingen met fiets en al bij de winkel in de Gierstraat binnen te stappen. De vrouw van de gluiperd kwam op me af.

‘Mevrouw,’ zei ik, ‘vorige week heb ik hier mijn band laten plakken. U zei dat u er een nieuwe binnenband in had moeten doen. Zevenentwintig gulden. Gisteren kreeg ik weer een leuke band. Ik heb mijn fiets naar de Wolkenfietser gebracht, en daar zeiden ze me net dat er geen nieuwe band in zat, maar een band die al een keer geplakt was.’

Ze werd rozig rood, bukte zich en zei: ‘Ze zijn daar in elk geval vergeten een dopje op het ventiel te doen.’

‘Dat was er al af,’ zei ik.

‘En als u een nieuwe binnenband hebt, met de kosten van het installeren, dan komt u op die zevenentwintig gulden...’ zei ze nerveuzig. ‘Ik haal mijn man even.’

‘Meneer,’ begon ik, en stak mijn verhaal nogmaals af.

‘Dan is het zeker de achterband geweest.’

‘Nee, het was de voorband.’

‘Dan had u met die leuke band meteen bij mij moeten komen.’

‘Ik was dichterbij de Wolkenfietser in de buurt.’

Nu sloeg de man ineens een verontwaardigde toon aan. ‘Ik heb een naam te verdedigen! Kijk, ik kan zien dat er achter

ook een nieuwe binnenband in zit. En dat is een Corna-band! Terwijl deze fietsen met Vredesteijn-banden worden geleverd! Corna-banden zijn de banden die ik gebruik!’

‘Meneer, deze fiets is vijf of zes jaar oud,’ zei ik, ‘daar zijn al twintig nieuwe binnenbanden aan te pas gekomen en dat laat ik meestal hier doen. Dus het is nogal logisch dat er een band van u in zit.’

‘Ik heb een naam te verdedigen! Hebt u de bon nog? Daar staat op of het een voor- of achterband geweest is.’

‘Misschien thuis in de vuilnisbak,’ zei ik.

‘Dus zeker weten doet u het niet!’

Ik dacht een moment na. Ik wist het zeker. Anderzijds, een mens kan zich vergissen. Maar ja, wat maakte het uit? Ik was er volkomen van overtuigd dat de man loog en ik wist ook dat de man het wist.

‘Ik durf er geen eed op te doen...’ begon ik.

‘Ziet u wel!’

‘Maar ik weet het voor vijftiennegentig procent zeker.’

‘Ik zal u eens wat laten zien!’ riep hij, opgaand in zijn rol. En hij greep mijn fiets, hing hem aan twee haken en begon de achterband leeg te laten lopen.

‘Hee, niet doen!’ zei ik geschrokken. ‘Ik moet weg, ik heb mijn fiets nodig.’

‘Ik laat me dit niet zeggen! Ik heb een naam te verdedigen! Ik heb er een hekel aan als ze dit soort dingen tegen me zeggen! Kijk, een Corna-band!’

Het was niet duidelijk wat dit nu bewees, want het hele verhaal ging over de voor- en niet over de achterband.

‘Ja ja,’ zei ik, ‘en nu wil ik mijn fiets graag weer terug.’

‘Ik zet hem voor u op het middenpad,’ zei de man, plotse-ling gekalmeerd.

‘Tot ziens.’

Thuis heb ik mijn vuilniszak omgekeerd, maar in de onderste laag lege melkpakken en blauw uitgeslagen sinaasappelschillen vond ik alleen nog bonnetjes tot en met 17 februari en uit mijn kasboek bleek dat ik de fiets op 14 februari had opgehaald en betaald. Het kon me niet zo bar veel schelen, die vent wist dat hij betrapt was en ik zou er nooit meer heen gaan.

Nu belt het *Haarlems Dagblad*, dat me woensdag wil interviewen voor hun rubriek Schrijversgeheimen. Dat is goed, natuurlijk, al heb ik geen geheimen. Jij bent mijn enige geheim.

Haarlem, zaterdag 24 februari 2001

Ger van mijn hart,

Die Libris-prijs – niemand heeft daarvan gehoord. Behalve tante Bep heeft dus niemand me ermee gefeliciteerd. En als ik het dan maar zelf vertel, luidt de vraag onveranderlijk: ‘Wat is dat dan voor prijs?’

Voor de meeste mensen is er duidelijk meer in het leven dan boeken schrijven. Ze doen aan yoga, denk ik.

Gisteren ben ik naar de proefles gegaan. Het was verschrikkelijk. Afschuwelijk. Een kelderachtige ruimte, en een door fluwelen gordijnen afgeschermd kleedhok vol vrouwen die elkaar duidelijk al langer kennen.

‘Meid, wat heb jij een lekker kleurtje!’

‘Lanzarote! Héérlijk!’

Toen begon de les. Ik had gehoopt op ademhalings- en ontspanningstechnieken, maar dit was hogere acrobatiek. Het begon ermee dat we ‘lekker ontspannen’ op onze on-

derbenen moesten gaan zitten, wat ik niet kan, omdat ik dan meteen vreselijke kramp in mijn wreef krijg.

Vanuit die positie moesten we ‘in de hond komen’.

‘Pardon, ik versta het geloof ik niet goed,’ zei ik, ‘ik versta steeds “de hond”.’

Hi hi, ha ha, ja, dat verstond ik goed. Dat heette zo. Het betekent dat je je handen en tenen op de grond houdt en dan in een soort driehoek omhoogkomt. Dan gaat er een vrouw op je achillespezen staan en een ander op je handen.

‘Hoe voelt dit?’ vroeg de ene vrouw gevoelvol aan de vrouw die op haar kop hing.

‘Héérlijk,’ kreunde die verzaligd.

Toen moest ik. Al voor ze op me gingen staan, verging ik van de pijn. Ik heb heel stijve spieren in mijn benen, mischien door al dat fietsen.

Angstig keek ik op de klok. Nog meer dan een uur. Kon ik niet gewoon weggaan? Dit werd duidelijk helemaal niks. Het was precies waar ik het allerslechtst in was.

Inmiddels was het mijn beurt om in de hond te komen.

‘Eerst op je onderbenen gaan zitten,’ begon een vrouw.

Toen ik op mijn kop hing, wachtte ik zenuwachtig tot ze op mijn handen en voeten gingen staan, maar tot mijn verrassing gebeurde er niets.

‘Voelt dit lekker?’ klonk het aarzelend vanuit den hoge.

‘Nee, helemaal niet, ik verrek van de pijn,’ zei ik.

‘O. Nou, je moet niet over je grenzen gaan.’

Ik bleef nog maar even op mijn kop hangen en ging toen weer gewoon zitten. Tersluiks keek ik op de klok. Nog een uur en vijf minuten. Ik moest het toch één les kunnen volhouden. Wie weet hoe het nog mee zou vallen.

Op dit punt in mijn gedachten gekomen, werd ik ineens nij-

dig. Natuurlijk viel het niet mee! En dat ook nog op de vroege ochtend. Waarom deed ik dit soort dingen toch altijd weer opnieuw? Waarom besloot ik niet voor eens en voor altijd dat ik nooit iets voor half elf 's ochtends moest doen, nooit iets in vrouwengroepsverband en nooit iets wat langer dan een uur duurde? Waarom was ik eigenlijk naar Brazilië gegaan terwijl ik wist dat ik doodsbang was mijn vertrouwde omgeving te verlaten?

Ik wist het antwoord wel: omdat ik bang was te zeer vast te roesten in mijn eigen huis en omdat dergelijke avonturen me ook weleens wat brachten. Dansles, de vakanties in Frankrijk – daar was ik ook doodsbang voor geweest, maar dat had me, na jaren volhouden, ook veel opgeleverd. Ik ging niet naar Brazilië omdat het me leuk leek, maar uit nieuwsgierigheid naar mezelf. De reden dat ik nooit over dergelijke plannen praatte, was waarschijnlijk omdat ik de gebruikelijke reactie vreesde: ‘Brazilië? Wat geweldig! Daar heb ik ook altijd heen gewild! Je gaat zeker rondreizen? Naar het Amazonegebied? Ik ben gewoon jalóers op je!’ Wat kon ik daar nou op terugzeggen? ‘Nee, ik zie er geweldig tegen op, maar ja, het deed zich voor en ik vond dat ik dat maar weer eens moest proberen.’

Ik heb mijn ontzag voor de ondernemende, levenslustige medemens nooit helemaal kwijt kunnen raken.

Intussen deed de lerares de ene onmogelijke oefening na de andere voor. Ger, ik overdrijf niet: er was er geen één bij die ik kon. Ik maakte maar wat moedeloze schijnbewegingen, terwijl ik voelde hoe ik in de spiegel door twaalf paar vrouwenogen in de gaten werd gehouden.

‘En dan pak je langs je knie met je rechterhand je linker,’ zei de lerares.

Ik keek naar de vrouw voor me. Het leek wel een tekening van Escher. Ik begreep niet hoe deze wirwar van armen en benen in elkaar zat.

‘Nee, zó...’ zei een vrouw achter me en greep mijn arm. Ze sjoorde er wat aan. Ik viel om. Ze schoot in de lach. ‘Nou ja, doe maar gewoon zelf wat.’

Het vierde punt op mijn lijstje ‘dingen die ik nooit meer wil’, is: aan iets beginnen waarbij ik altijd de slechtste zal blijven. Dat heb ik meegemaakt met hardlopen en later ook weer toen ik in het hoogste jaar van het stildansen zat.

De les sleepte zich voort. Zo nu en dan zei iemand wat troostends tegen me, maar ik kon alleen maar zwijgend en wezenloos terugkijken, want ik wist zeker dat ik, als ik mijn mond opendeed, zou gaan huilen.

‘Nu gaan we de handstand doen,’ zei de lerares, ‘in groepjes van drie.’

Ze kwam op me af en maakte een handstand tegen de muur.

‘Kijk, zo moet dat. Nu jij.’

‘Nee, dat kan ik niet,’ zei ik.

‘Ja maar kijk, je doet gewoon zó.’

‘Nee, ik doe het niet,’ zei ik met een dikke keel.

‘Nou, dan niet.’ En weg was ze.

Intussen deden al die vrouwen handstanden. Ik wachtte maar zo’n beetje tot ze klaar waren.

En zo, in een mist van tranen en rare bewegingen, werd het toch nog elf uur. Les afgelopen. O, wat ging ik nu heerlijk in mijn eentje koffiedrinken. Misschien moest ik er maar taart bij nemen. Om het goed te maken met mezelf.

‘Hoe vond je het?’ vroeg de lerares toen ik mijn schoenen vastmaakte.

‘Het is niet aan mij besteed,’ zei ik. Ik had mezelf, met uitzicht op de ontsnappingsroute naar de straat, weer onder controle. Mijn stem klonk tamelijk vast.

‘Het is veel te moeilijk voor mij. Het lijkt wel acrobatiek.’

‘Ja, maar dat went hoor. Je zal zien hoe snel je het leert. Zo’n handstand ook, ik wed dat jij hem over drie maanden ook kan. En dat geeft een geweldige kick.’

‘Weet je,’ zei ik, ‘het is misschien niet zo’n mooie eigenschap van me, maar ik begin niet graag aan iets waarvan ik meteen al weet dat ik er alleen maar tegen op ga zien als ik erheen moet. Ik kan het beter niet doen.’

De glimlach gleed van haar gezicht.

‘Dan niet,’ zei ze en liep weg.

Donderdag had ik ook al zo’n nare middag. Ik moest poseren voor Piet Schaap, een lange, magere man van een jaar of dertig.

Tweeënhalf uur heb ik naar zijn zelfgenoegzame gewauwel moeten luisteren. ‘Kijk Liesbeth, jij bent de bron. Laat het stromen. Er moet geen klep op de bron zitten. En moet geen deksel op de bron zitten. Het model is maar een voorwerp in de ruimte. Probeer die hele ruimte te zien. Probeer jezelf in die ruimte te zien. Laat het gaan. Ook de hulplijnen zijn mooi. Gum ze niet weg. Hier in het plafond zijn ook balken. Die zijn ook mooi. Het is het geheel waar het om gaat. Je bent bang dat je je techniek vergeet. Ga in die angst zitten. Voel die angst, Liesbeth. Ga voor de deur van de academie staan in de vakantie, kijk naar die dichte deur en voel je angst. Teken die angst.’

Het was nog veel gekker, maar ik kon het niet onthouden. En steeds maar onduidelijke pauzes waarin iedereen wegliep om thee te pakken, ik zat daar maar en hoewel ik al met al misschien vier keer een kwartier gezeten heb, was ik na afloop vermoeider dan dat ik achter elkaar doorgewerkt had.

Fiep had me nog aardig te pakken: ‘Je snapt zeker wel waarom ze je boek genomineerd hebben?’ vroeg ze ernstig.

‘Nou?’ vroeg ik zenuwachtig.